

CONDITIONALITEIT IN HET NIEUWE GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

ONDER VOORBEHOUD VAN GOEDKEURING

De conditionaliteit vormt samen met ecoregelingen, agromilieuklimaatmaatregelen en de beheerovereenkomsten de basispijlers van de nieuwe groene architectuur, die invulling geeft aan de hogere milieu- en klimaatambities van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

“Conditionaliteit” is de nieuwe term voor de huidige randvoorwaarden waarin ook al een aantal ‘goede landbouw en milieucondities’ (GLMC) waren opgenomen. De verplichtingen zijn nog meer gericht op verduurzaming en omvatten ook verplichtingen die vandaag gelden voor het ontvangen van de huidige vergroeningspremie. De vergroeningspremie zelf valt hierdoor weg. Europa legt het kader vast voor de conditionaliteit, maar Vlaanderen vult dit verder in op basis van de uitdagingen in Vlaanderen.

De overgang van randvoorwaarden naar de conditionaliteit luidt een aantal wijzigingen in:

- Zo komt gewasrotatie in de plaats van gewasdiversificatie zoals die gekend is onder de huidige vergroening.
- Ook zal er meer focus liggen op niet-productief areaal in plaats van het ecologisch aandachtsgebied onder vergroening onder het huidige GLB. Een minimum percentage van het bouwland zal moeten aangehouden worden als niet-productief areaal.
- Daarnaast wordt het bestaande verbod in het kader van de geïntegreerde bestrijding (IPM) op de teelt van wortel-, knol- of bolgewassen op met knolcyperus-besmette percelen, opgenomen in de conditionaliteit.
- Ook de aanleg van bufferstroken langs waterlopen vormt een belangrijk element van de conditionaliteit.

De conditionaliteit werd opgedeeld in een aantal GLMC's en beheerseisen

Omdat de onderhandelingen nog lopen met de Europese Commissie, kan enkel nog maar de basis worden meegedeeld. Van zodra meer informatie ter beschikking is, zal deze worden opgenomen in onderstaande fiche of in aparte conditionaliteitsfiches.

KLIMAATVERANDERING

1. GLMC1: Behoud van blijvend grasland

- Het areaal blijvend grasland moet op Vlaams niveau behouden blijven;
- Jaarlijks gebeurt een monitoring van de evolutie van de Vlaamse ratio (verhouding van het areaal blijvend grasland tegenover het totaal landbouwareaal) t.o.v. de referentieratio van 2018;
- Ingeval overschrijding van 3%-tolerantie:
 - o Verbod op het omzetten van BG in de lopende campagne;
 - o Verplichting herinzaaien van percelen die in de twee voorgaande campagnes werd omgezet.

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

2. GLMC2: Bescherming van wetlands en veengebieden

- Verbod op omzetten, omploegen en draineren van als EKBG aangeduide veen- en moerasgebieden binnen N2000-gebieden;
- Respecteren van verbod op het wijzigen van vegetatie of vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie van wetlands en veengebieden volgens de natuurwetgeving.

3. GLMC3: Handhaving van organisch bodemmateriaal

- Stoppels mogen na het oogsten niet afgebrand worden, behalve om fytosanitaire redenen
- Minstens één geldig analyseresultaat OC en pH per schijf van 5 ha areaal landbouwgrond exclusief grasland en permanente bedekking:
 - o als OC-gehalte te laag: advies aantoonbaar volgen;
 - o als pH te laag: bekalken.

WATER

4. GLMC4: Het aanleggen van bufferstroken langs waterlopen

Deze conditionaliteit wordt later toegelicht

BODEM

5. GLMC5 & 6: Bodembewerkingsbeheer en Minimale bodembedekking

- Maatregelen op paarse en rode percelen (zeer hoge en hoge erosiegevoeligheid)
 - o Afhankelijk van het type teelt en de erosiegevoeligheid moeten maatregelen gekozen worden uit 4 maatregelenpakketten
- Respecteren van de regels voor vanggewassen uit mestwetgeving

6. GLMC7: Gewasrotatie op bouwland

- Gewasrotatie i.p.v. gewasdiversificatie zoals onder huidige vergroening
- Gewasrotatie op bouwland: op eenzelfde perceel mag een gewas uit dezelfde gewasgroep geen twee jaar na elkaar als hoofdteelt geteeld worden, tenzij er een tussenteelt wordt ingezaaid die minstens 12 weken op het perceel aanwezig moet zijn.

Om te weten welke gewassen tot eenzelfde gewasgroep behoren voor gewasrotatie, kan u zich baseren op de tabel van gewasdiversificatie die onder de huidige vergroening van kracht is. Er zal met dezelfde groepen worden gewerkt voor gewasrotatie.

Raadpleeg het document 'tabel teeltgroep – gewasdiversificatie'.

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

- Uitzonderingen op gewasrotatie:
 - o Geldt niet voor meerjarige gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen, en braakliggend land
 - o Vrijstelling voor teelten onder vaste overkapping (teelt in serres in volle grond)
 - o Vrijstelling voor percelen met vaste irrigatie voor knolbegonia
- De teelt van aardappelen kan niet in een rotatie enger dan 1 op 3 jaar, met uitzondering van primeuraardappelen (oogst vóór 20 juni). Voor de teelt van pootgoed geldt een rotatie van 1 op 4 jaar.
- Vrijstelling voor bedrijven volgens 75%-regel (aandeel grassen en vlinderbloemingen op het totaal bouwlandareaal) zoals vandaag ook van toepassing voor de vergroeningsverplichtingen gewasdiversificatie en ecologisch aandachtsgebied)

In 2023 is er in het kader van het veiligstellen van de mondiale voedselvoorziening een **vrijstelling** voor het toepassen van gewasrotatie en moet er in 2023 op een zelfde perceel geen twee verschillende hoofdteelten aanwezig zijn in vergelijking met 2022.

De uitzondering geldt niet wanneer er in 2023 op een perceel één van volgende ecoregelingen worden aangevraagd:

- A. de ER 'vruchtafwisseling met vlinderbloemige' of
- B. de ER 'eenjarige ecoteelten'

BIODIVERSITEIT EN LANDSCHAP

7. GLMC8: Niet-productieve elementen en arealen biodiversiteit

- A. Minimaal aandeel van het landbouwareaal dat bestemd is voor niet-productieve arealen of elementen:
 - Minimaal aandeel van ten minste 4% bouwland op bedrijfsniveau bestemd voor niet-productieve arealen en elementen, met inbegrip van braakliggend land.
 - Minimaal aandeel van ten minste 7% bouwland op bedrijfsniveau indien dit ook vanggewassen omvat, geteeld zonder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, waarvan 3% braakliggend of niet-productieve elementen.
 - Vrijstelling voor bedrijven volgens 75%-regel zoals bij GLMC7 – gewasrotatie.
- Niet-productieve arealen of elementen + vanggewassen:

Types niet-productief areaal/element + vanggewassen		Wegingsfactor
Braakliggend land		1
Bufferstroken en akkerranden		1,5
Landschapselementen	houtkanten/hagen/heggen	2
	groep van bomen	1,5
	bomenrijen	2
	poelen	1,5
	sloten	2
Vanggewas (mengsel is geen verplichting)		0,3

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

Vrijstelling in 2023: groenten en graangewassen zijn toegelaten op braakliggend land (uitgezonderd in groene bestemmingsgebieden)

B. Behoud van landschapselementen:

- Landbouwers moeten binnen én buiten de zones aangeduid i.k.v. vogel- en habitatrichtlijn het verbod, de (natuur)vergunningsplicht en de voorwaarden voor het wijzigen van landschapselementen naleven.

C. Verbod op het snoeien van heggen en bomen in de vogelbroedperiode:

- Het is verboden heggen en bomen te snoeien tijdens het broeiseizoen (indicatief 15 maart tot 15 juni).

D. Maatregelen om invasieve plantensoorten te voorkomen:

- In kader van preventief beleid zullen maatregelen genomen worden om overwoekering door invasieve planten te voorkomen

-O.a. knolcyperus: verbod op teelt knol-, bol- en wortelgewassen op met knolcyperus besmette percelen.

8. GLMC9 & 10: Bescherming van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (EKBG)

- Verbod op het omzetten en omploegen van als EKBG aangeduid gebied, zowel binnen als buiten Natura2000 (buiten Natura2000 i.k.v. bescherming historisch permanent grasland in de Polders).

BEHEERSEISEN

De beheerseisen die van toepassing zullen zijn in het nieuwe GLB zullen later worden toegelicht